

کاربرگ و آزمون
درس دوم فارسی پنجم دبستان
به همراه واژگان جدید و
مترادف و متضاد

www.mamplus.com

تمرین

۱) در شعرِ فضل خدا قافیه ، ردیف و حرفِ روی را معین کنید و قالب شعری را پیدا کنید ؟

.....
.....

۲) در درس دوم بیتى که آرایه مراعات نظیر در آن به کار رفته پیدا کن و بنویس ؟

.....
.....

۳) لحن شعرِ فضل خدا از کدام نوع لحن هاست و چگونه خوانده می شود ؟

.....
.....

۴) عناصر داستان را در شعرِ راز گل سرخ مشخص کنید ؟

.....
.....

۵) پیام داستانِ راز گل سرخ را بنویس ؟

.....
.....

www.mamplus.com

تست های درس

۱) معنی بیت زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است ؟

توحیدگوی او نه بنی آدم اند و بس هر بلبلی که زمزمه بر شاخسار کرد

الف) انسان ها همچون بلبلی که بر شاخسار نغمه سرایی می کند ، توحیدگوی خداوند هستند

ب) در وصف پروردگار همین بس که تمام انسان ها به یگانگی خداوند ایمان دارند و انسان ها و پرندگان

توحیدگوی خداوند هستند

ج) تنها انسان ها حمد و ستایش پروردگار را نمی گویند بلکه تمام هستی و پرندگانی هم که روی شاخه ی

درختان می خوانند مشغول حمد و ستایش خداوند هستند

د) انسان ها در حالی مشغول خداوند هستند که بلبل ها روی شاخسار مشغول خواندن آواز می باشند

۲) شعر « فضل خدا » و « داستان راز گل سرخ » به ترتیب از آثار و می باشد.

الف) فردوسی - مهدی مراد حاصل ب) سعدی - مهدی مراد حاصل

ج) سعدی - حسین سیدی د) فردوسی - حسین سیدی

۳) در مصراع « شاخ برهنه پیرهن نوبهار کرد » به ترتیب نهاد و مفعول کدام است ؟

- الف) شاخ برهنه - پیرهن ب) شاخ برهنه - نوبهار
ج) پیرهن نوبهار - شاخ برهنه د) پیرهن - شاخ برهنه

۴) در متن زیر چند غلط املایی مشاهده می شود ؟

روزی مردی سوار بر الاغش به یک جالیز خربزه رسید و زیر درخت گردویی دراز کشید . وقتی برخاست با خود فکر کرد که چرا درخت گردو به این بزرگی است و بوته ی خربزه به این کوچکی .

- الف) ۴ غلط ب) ۳ غلط ج) ۲ غلط د) ۱ غلط

۵) در عبارت زیر چند صفت وجود دارد ؟

www.mamplus.com

درخت گردکان با این بلندی ، درخت خربزه الله اکبر !

- الف) ۱ صفت ب) ۲ صفت ج) ۳ صفت د) وجود ندارد

۶) کدام گزینه درباره ی بیت زیر صحیح می باشد ؟

اجزای خاک مرده به تاثیر آفتاب بستان میوه و چمن و لاله زار کرد

- الف) آفتاب نهاد مصراع اول است ب) بیت دو جمله ی خبری دارد

- ج) زمان فعل در این بیت مضارع می باشد د) بستان و لاله زار دو کلمه ی غیرساده هستند

۷) ساختمان کدام کلمه با بقیه فرق دارد ؟

- الف) سپاسگزار ب) خوش رنگ ج) شاخک هایش د) خودبین

۸) داستان « راز گل سرخ » بد بودن کدام صفت انسان را به ما گوشزد می کند ؟

- الف) حرص و طمع ب) حسادت ج) تواضع و فروتنی د) غرور و تکبر

۹) برای اینکه شعر را با لحن و آهنگ مناسب بخوانیم لازم است با توجه به مراحل گزینه ی تمرین کنیم .

- الف) خواندن ، یافتن ، اندیشیدن ب) یافتن ، اندیشیدن ، خواندن

- ج) اندیشیدن ، یافتن ، خواندن د) اندیشیدن ، خواندن ، یافتن

۱۰) حکایت « درخت گردکان » با مفهوم کدام یک از مثل های زیر ارتباط دارد ؟

- الف) سحرخیز باش تا کامروا باشی ب) ماهی را هروقت از آب بگیری تازه است

- ج) عقلش به چشمم است د) جوجه را آخر پاییز می شمارند

ن ت	ق ق	خ	خ خ	* خودسنجی درس دوم :
				۱) در خوانش متن ، لحن را رعایت می کنم .
				۲) قالب قصیده را به خوبی یاد گرفته و تفاوت آن را با غزل تشخیص می دهم .
				۳) عناصر داستان را به خوبی مشخص می کنم .
				۴) مفهوم متن را درک کردم .

www.mamplus.com

ن ت	ق ق	خ	خ خ	* والدین سنجی :
				۱) فرزندم متن را به خوبی درک کرده و مفهوم آن را یاد گرفته .
				۲) انواع لحن را شناخته و در خواندن متن به کار می برد .
				۳) عناصر داستان و قالب قصیده را یاد گرفته است .
				۴) به سوالات به خوبی پاسخ می دهد .

به نام خدا

املا و واژه آموزشی درس دوم
www.mamplus.com

نام و نام خانوادگی :

۱- جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید .

(سراغ - غرور - حلقه - جذب)

➤ به برکه ای می رفت که در کنار دشت قرار داشت.
➤ او با شاخک هایش را بالا می گرفت و در دشت به پرواز در می آمد تا بال های زیبایش را به نمایش بگذارد.

➤ پروانه های دیگر به جای اینکه دورش بزنند و از زیبایی او تعریف کنند ، از او فاصله می گرفتند.
➤ از ریشه تشکر کن که آب و غذای لازم را از زمین می کند تا من بتوانم آن ها را به برگ ها برسانم.

۲- هم معنی واژه های زیر را بنویسید.

انجم : برکه : نهار : جالیز : لیل :

۳- در عبارت زیر علائم نگارشی مناسب قرار دهید.

- با دیدن زیبایی و شادابی گل به شگفت آمد و گفت..... به به تو چه گل سرخ زیبای هستی
- فضل خدای را که تواند شمار کرد

۴- با کلمه " مهر " دو جمله بنویسید که در آن کلمه " مهر " معنای متفاوت داشته باشد.

۵- مخالف هر کلمه را نوشته و آن ها را با هم در یک جمله قرار دهید.

● غمگین

● مرده

● خواب

۶- جاهای خالی را با کلمه صحیح کامل کنید.

آقای حسنی (خدمتگزار - خدمتگذار) مدرسه است. چند روز قبل مدیر امانتی خود را که به آقای حسنی داده بود ، گرفت. مدیر تصمیم گرفت در جشن از آقای حسنی بخاطر (امانتگزاری - امانتکداری) که داشت تشکر کند. در جشن مدیر (برخواست - برخاست) و در مقابل (حاضران - حاضران) از آقای حسنی (سپاسگزاری - سپاسگذاری) کرد.

۷- کلمه های زیر را با حروف مناسب کامل کنید.

ف...ل لِح...ه تا...یر ت...سین تو...یدگوی سرت

۸- کلمه های به هم ریخته را مرتب کنید.

درباره ی / با / صحبت / غرور / آن ها / پروانه / و / برکه / کردند / خودبینی

آب / با / می کند / اقیانوس ها / گرما / و / بخار / نور / و / دریاها / خود / را

۹- برای کلمات زیر هم خانواده بنویسید.

جذب : توحید : فضل : شکر : تاثیر :

۱۰- در عبارت زیر فعل ها را پیدا کنید.

برگها گفتند : « لازم نیست از ما تشکر کنی؛ از ساقه تشکر کن که آب و مواد لازم را از ریشه می گیرد و به ما می رساند تا با آن ها غذا درست کنیم.»

۱۱- کلمه " پروانه " را یک بار در جمله عاطفی و یک بار در جمله خبری به کار ببرید و علامت نگارشی مناسب استفاده کنید.

www.mamplus.com

جمله خبری :

جمله عاطفی :

۱۲- جمله های زیر را با توجه به کلمه های داخل کمانک تغییر دهید و دوباره بنویسید.

هرچه تلاش کرد نتوانست خود را در آب ببیند. (کردند)

از خواب بیدار می شد و صورتش را با شبنم گل ها می شست. (می شدند)

۱۳- از بین کلمات زیر صفت مناسب را در جاهای خالی قرار دهید.

(مغرور - ملایم - زیبا - کوچک - خوش - درخشان - هنرمندانه - وحشتناک)

نقاشی پروانه بلای خورشید نسیم

بال های بوی موج های

۱۴- مفهوم ضرب المثل « عقلش به چشمش است » را بیان کنید.

فضل خدا

۱) کلمات هر گروه را بخوانید و در هر گروه زیر حروف خواسته شده خط بکشید.

کلمات	گروه
اجزای - فضل - هزار - لاله زار - زمزمه	ز ض
تأثیر - بستان - شاخسار	س

www.mamplus.com

۲) از روی کلمه های زیر با خط خوانا خوشنویسی کنید

بحر - بنی آدم - شمار - شکر - توحید گوی - بلبلی - نوبهار - خورشید - بر - لیل - نهار - انجم - برهنه

۳) با توجه به جدول سمت راست جدول سمت چپ را کامل کنید.

اجزای	فضل	*	شکر
شاخسار	*	زمزمه	بحر
*	نهار	انجم	*
بستان	*	بر	لاله زار
برهنه	تأثیر	بنی آدم	*

۴) کلمه های زیر را با نشانه های مناسب کامل کنید

ن..... ار ف.... ل ت... ثیر ب... تان ه... ار زم... م

۵) جدول زیر را طوری کامل کنید که در هر سطر و ستون کلمه ی تکراری نباشد.

شاخسار		لیلی	توحیدگوی
	شاخسار		برهنه
برهنه			لیل

www.mamplus.com

۶) کلمه هایی که با یک نشانه شروع می شوند را به هم وصل کنید

آفتاب	برهنه
اجزای	نهار
بنی آدم	آفرید
نوبهار	انجم

۷) هر یک از کلمات زیر را با یکی از نشانه های « --- » یا « ی » به کلمه ی بعدی وصل کنید و بنویسید.

----- = میوه +	+ بستان
----- = برهنه +	+ شاخه
----- = خدا +	+ فضل
----- = زیبا +	+ پرنده

بسمه تعالی

کلاس پنجم

نام و نام خانوادگی

www.mamplus.com

معنی لغات زیر را بنویسید (درس دوم - فضل خدا)

فضل:	بحر:	لیل:	بُستان:	شاخسار:
شمار:	انجم:	نهار:	بیخ:	زمزمه:
توحید:	بس:	بر:	غرور:	نسیم:

خالق - لحظه - سراغ - غرور

۱- جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

در همان نسیم ملایمی شروع به وزیدن کرد.
 اوست که همه زیبایی هاست.
 پروانه با در دشت به پرواز در می آمد.
 او از خواب بیدار شد و به برگه رفت.

۲- کلمه های زیر را با حروف مناسب کامل کن.

* شاخ.....ار	* زم.....مه	* تو.....ید	* بر.....نه	* تا.....یر	* ن.....ار	* ب.....ر
* ن.....یم	*ادت	* م.....رور	* ل.....زار	* س.....ار	* ف.....ل	

۳- حروف به هم ریخته را مرتب کن و در جاهای خالی بنویس.

- * پروانه ناراحت و روی گل سرخی نشست. (گ - م - ن - ی - غ)
- * او هر چه کرد، نتوانست خود را در آب ببیند. (ل - ت - ش - ا)
- * تو باید از زمین باشی. (پ - ا - گ - ا - س - ز - س - ر)
- * ما باید از خداوند مهربان تشکر کنیم. (ف - ل - ط)

۴- با کلمه های زیر جمله بساز و بنویس.

شب‌نم گل ها :

هنگام غروب :

نسیم ملایم :

لطف خدا :

خورشید زیبا :

۵- برای هر کلمه ، سه کلمه ی هم آهنگ بنویس.

← بُستان	← بحر
← لاله زار	← مرده

۶- واژه ی میانی واژه های زیر را از حکایت درس « درخت گردکان » پیدا کن بنویس.

✱ جالیز..... رسید. ✱ چه..... وحشتناکی ✱ آن جا..... کشید.
 ✱ زیر درخت ✱ دیدن خرزّه ✱ به خورد

۷- در عبارت های زیر، معنی کلمه هایی که زیر آن ها خط کشیده شده است، در جای خالی بنویس.

* فضل(.....) خدای را که تواند شمار کرد؟ * خورشید و ماه و انجم (.....) و لیل و نهار کرد.
 * ابر ، آب داد بیخ (.....) درختان مرده را * هر بلبلی که زمزمه (.....) بر شاخسار کرد.

۸- کلمات هم معنی را پیدا کن و در جدول بنویس.

هم معنی	
.....
.....
.....
.....
.....
.....

عجیب - تصوّر - عمیق - لیل - نهار -
 انجم - اندیشه - شب - شگفت آور
 ستارگان - گود - روز

۸- بخوان و بیندیش (راز گل سرخ را بخوان) و جمله ها را به ترتیب شماره گذاری کن

پروانه عادت نداشت به غیر از خودش از کس دیگری تعریف کند.
 او زیبایی خودش را تحسین می کرد
 در دشتی بزرگ و سرسبز، پروانه ای زندگی می کرد.
 در یک لحظه، پروانه به فکر فرو رفت و متوجه شد همه زیبایی اش را خدا به او بخشیده
 هر روز صبح از خواب بیدار می شد و صورتش را

۹- شعر « فضل خدا » را بخوان و کلمات جا افتاده را بنویس.

فضل خدای را که تواند کرد یا کیست آن که یکی از هزار کرد؟
 بحر و بر و درتان آدمی خورشید و ماه و و لیل و نهار کرد
 اجزای خاک مرده به آفتاب بستان میوه و چمن و کرد

۱۰- با چهار کلمه ی « برکه ، علفزار ، گلبرگ ، نسیم » یک بند زیبا بنویس

.....

